

**Návrh na udelenie súhlasu vlády Slovenskej republiky pre ministra financií
pred hlasovaním v rade guvernérov Európskeho mechanizmu pre stabilitu o vstupe
Bulharska do Európskeho mechanizmu pre stabilitu a o konci dočasnej korekcie
Lotyšska**

Európsky mechanizmus pre stabilitu (ďalej len „ESM“) bol súčasťou druhej vlny balíka opatrení smerujúcich k ozdraveniu a pomoci členským štátom eurozóny vo finančných ťažkostiach po finančnej kríze v roku 2012 s cieľom zabezpečiť stabilitu celej eurozóny. ESM je medzivládna organizácia založená na základe medzivládnej zmluvy. Dňa 22. júna 2012 bola NR SR schválená Zmluva, ktorou sa zriaďuje Európsky mechanizmus pre stabilitu (ďalej len „Zmluva o ESM“). Ratifikačná listina bola podpísaná dňa 23. júna 2012. Následne bol dňa 28. júna 2012 v NR SR schválený zákon č. 296/2012 Z. z. o Európskom mechanizme pre stabilitu a o doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o ESM“).

V Zmluve o ESM čl. 11 ods. 1 je stanovený kľúč na určenie príspevkov upísaného schváleného základného imania, založený na podieloch centrálnych bánk na kapitále Európskej centrálnej banky. Podľa čl. 42 Zmluvy o ESM sa pre členské štáty eurozóny, ktorých HDP na obyvateľa v trhových cenách bol v roku pred vstupom do ESM nižší ako 75% priemerného HDP na obyvateľa v Európskej únii, uplatňuje dočasná korekcia kľúča po dobu dvanástich rokov odo dňa prijatia eura dotknutým členom.

Lotyšsko bolo prvým novým členom, ktorý sa pripojil k ESM po jeho vzniku v roku 2012. V súlade s čl. 42 Zmluvy Lotyšsko využívalo dočasnú korekciu (t. j. znížený príspevok do kapitálu ESM), ktorá končí 12 rokov po prijatí eura, dňa 1. januára 2026.

Pre členov, ktorí pristúpili po vzniku ESM v roku 2012 – najmä Lotyšsko, Litvu a Chorvátsko – koniec dočasnej korekcie zahŕňa vydanie nových splatených akcií a akcií splatných na vyzvanie. Výsledkom je, že sú potrebné aktualizácie nielen príloh I a II, ako to bolo v predchádzajúcich prípadoch, ale aj článkov 8 ods. 1 a 8 ods. 2 Zmluvy, konkrétne pokiaľ ide o autorizovaný kapitál, celkový počet akcií ESM a celkovú nominálnu hodnotu splatených akcií.

Tieto zmeny sú plne pokryté podmienkami pristúpenia Lotyšska a opierajú sa o čl. 44 Zmluvy pre úpravu zmluvy, ktoré sú priamym dôsledkom pristúpenia.

Zároveň, k 1. januáru 2026 Bulharsko vstúpi do Eurozóny s čím je spojený aj začiatok procesu vstupu krajiny do Európskeho mechanizmu pre stabilitu. V súlade s článkom 2 ods. 3 Zmluvy Bulharsko ako nový člen pristupujúci k tejto organizácii získa akcie v ESM výmenou za svoj kapitálový príspevok, ktorý sa vypočíta podľa príspevkového kľúča uvedeného v článku 11 Zmluvy.

Rovnako ako pri pristúpeniach Lotyšska v roku 2014 a Litvy v roku 2015 sa ako základ pre určenie kapitálového príspevku Bulharska použije kapitálový kľúč ECB z obdobia vzniku ESM v roku 2012.

V súlade s článkom 42 Zmluvy bude Bulharsko ťažiť z dočasnej korekcie príspevkového kľúča pre upísanie autorizovaného kapitálu ESM po dobu 12 rokov po prijatí eura. Po skončení tejto doby 1. januára 2038 Bulharsko upíše dodatočné akcie a vloží sumu zodpovedajúcu dodatočným splateným akciám.

Pristúpením Bulharska sa celkový upísaný kapitál ESM zvýši z 709,3966 mld. EUR na 714,6747 mld. EUR, keďže sa pridá korigovaný príspevok Bulharska vo výške 5,2781 mld. EUR. Dodatočných 3,401 mld. EUR pribudne v roku 2038 po skončení dočasnej korekcie.

Pristúpenie Bulharska do ESM a koniec dočasnej korekcie pre Lotyšsko si nebude vyžadovať zmenu splateného a upísaného kapitálu ostatných členov mechanizmu a to vrátane Slovenska. V oboch prípadoch ide o zmenu podielov členských štátov v ESM bez aktualizácie príspevkového kľúča. V súlade s prístupom dohodnutým na zasadnutí Správnej rady ESM dňa 2. októbra 2025, sa členské štáty vrátia k diskusií o aktualizácii kapitálového kľúča na určenie príspevkov do mechanizmu počas roka 2026 alebo najneskôr do 1. januára 2027, kedy sa skončí dočasná korekcia pre Litvu.

V decembri 2025 prebehne v rade guvernérov ESM schvaľovanie rezolúcií, ktoré umožnia vstup Bulharska do ESM a úpravy v Zmluve v dôsledku ukončenia dočasnej korekcie kľúča príspevkov Lotyšska. Podľa čl. 11. ods. 1 Zmluvy o ESM a Zákona o ESM sa rozlišuje medzi „aktualizáciou kľúča“ (zmena základných parametrov určujúcich príspevky členských štátov), ktorá vyžaduje súhlas Národnej rady SR (§ 4 ods. 4 písm. b), a „úpravou podielov“ v rámci existujúceho kľúča, ktorá nemení záväzky Slovenskej republiky (čl. 11 ods. 3 Zmluvy o ESM). V tomto prípade ide o úpravy podielov, ktoré nezvyšujú splatený a upísaný kapitál SR ani nemenia jeho záväzky, t. j. majú technický charakter a možno o nich rozhodnúť bez predchádzajúceho súhlasu Národnej rady SR. Slovenskú republiku v Rade guvernérov zastupuje minister financií Ladislav Kamenický.

Materiál vzhľadom na jeho charakter nebol predmetom medzirezortného pripomienkového konania. Materiál nezasahuje do pôsobnosti iných orgánov verejnej moci a ani z neho nevyplyvajú týmto orgánom nijaké úlohy. Materiál nemá vplyv na rozpočet verejnej správy, podnikateľské prostredie, nemá sociálny vplyv, ani vplyv na životné prostredie a informatizáciu spoločnosti, manželstvo, rodičovstvo, rodinu a služby pre občana.